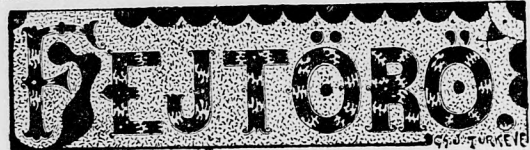

az összes hivatalok fejei, az összes intézetek tanárai és még számos notabilitás. Este az ünnepélyt bankett fejezte be, melyen úgy a tanári kar, mint az ifjúság részt vett. Számítalan üdvözlő felirat és távirat érkezett.

A Pártütők, Kisfaludy Károlynak örökifjú vigjátéka két helyen is szerepelt ifjúsági színelőadás tárgyául. Husvét hétfőjén Szegeden játszották el a *Cyertyánosi* konviktus tanuló ifjai, április 15-ikén Léván az ottani kegyesrendi főgimnázium diákjai. Az előadást mindkét helyen táncszívalom követte.

Képes levelezőlapokat szeretnének a kollégákkal váltani: *Köves Sándor* főgimn. V. o. t. (Nagybánya), *Borosnyai L. Oszkár* (Brassó, Fekete-utca 49. sz.) [budapestiekét kivéve], *Herczeg Dezső* kereskedelmi akadémiái tanuló (Székesfehérvár, Jókai-utca 10. sz.), *Ilaa Lajos* felső keresk. isk. tanuló (Szombathely), *Glasner Győző* (Liptó-Rózsahegy), *Fleischer Béla* főgimn. VIII. o. t. (N.-Várad), *Emenet György* tanuló (Szeged, Templom-tér 4. sz.), *Kunetz Béla* főgimnázista (Szabadka), *Luspay Sándor* VIII. ker. gimn. tanuló, *ifj. Izsák Gyula* (V. Alkotmány-utca 3. I. 5.). Együttal kijelentjük, hogy a levelezőlapok viszonzását nem ellenőrizzük és ebbeli panaszoknak helyet többé nem adunk.

Rovatvezető: Csizsár József.

Számítási kérdés:

Melyik azon szám, melynek $\frac{2}{3}$ része 11-gyel nagyobb, mint a fele?

Földrajzi kérdés:

Mi a neve azon régi görög tartománynak, a mely Hellas nyugati részében, a korinthusi öböl bejáratánál fekszik? Csak azon szövetség által nyert jelentőséget, a mely ellenese volt az achaei szövetségnek; 189-ben római uralom alá került.

Képrejtvény.

Megfejtési határidő 1899. április 20.

A 14. számban közölt fejtörő kérdések megfejtése:

Földrajzi kérdés: Bereczki hegyespart. **Természettudományi kérdés:** Keresztes pók (epeira diadema), különös ismertető jele az, hogy potrohán fehér vagy sárga keresztidomú rajzolat van. **Képrejtvény:** Fülel vára.

Helyesen fejtették meg: Hell Ferencz, Glósz Ödön, Benisch Arthur, Borosnyai Ottó, Köves Sándor, Téglás Géza, Halmi Gyula, Herczeg Dezső, Pivny Aladár, Tenner Pál, Kövér Árpád, Scherz Alfréd, Takács Gyula, Tronner Rezső, Schwitzer Zoltán, Langfelder Béla, Kima László, Kinsky Jenő, Kelemen Imre, Hartmann Gaston lovag, Kozsereán Gergely, Niedermayer Gyula, Gürtler István, Markó Árpád, Novák János, Schlosser Irma, Rosenbaum Ernő, Borosnyai Oszkár, Munkácsy Elek, Weisz Hugó, Pataki István, Luspay Sándor, Dada András, Joannovits György, Polnitzky Leó, Niegreis

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

János, ifj. Izsák Gyula, Koszorús Kálmán, Pláger Leó, Kunetz Béla, Várdai István, Kurimay Mihály, Miróczky Árpád, Ruffly Kálmán, Jakab János, Schmid Károly, Kukuberger Henrik, Bundzsich János, Czira Endre, Ia Borda Jenő, Szeremley Császár Loránd, Kertész Tivadar, Szabó Lajos, Kund Vince, Névedi Botka Andor, Weiller Vilmos, Laufer Ödön és Rezső, Jakabb Gyula, Tájber Oszkár, Nick Róbert, Szécskay Dezső, Horváth Dezső, Báró Maillot Nándor, Zomody József, Laczkó Géza, Steinschneider Ernő, Osztrovszky József és Antal, Granitz Géza, Géczy Géza, Krausz Nándor, Danzinger Kálmán, Schutz Lajos, Gábrriel Ferencz, Fürst Albert, Kotschy Ferencz, Groedel Lajos, Vadas Zoltán, Vivátez Ernő, Cservenka Károly, Pichler Agost, Pongrácz Tibor, Tóth Elek, Biró Endre, Freyler József, Litsék Zoltán, Antony Gyula, Kaiser Ottó, Sebők Dezső, Fejes István, Edelstein Aladár, Hübner János, Pappszász Tamás, Puskás Endre, Wágner László, Kurcz József, Kronstein B., Szenyovszky Ferencz, Kohn Aladár, Mikocsevits Antal.

A kitűzött könyvjutalmat, Almássy: *Magyar Közmondások* cz. művet Hell Ferencz főgimn. tanuló nyerte el Esztergomban.

SZERKESZTŐI TELEFON.

Fűzfapoéta. Debreczen. Költeménye az «Isten veled hazám, bátrak hazája! Isten veled és messze elmegyek!» sorokkal kezdődik meg végződik. Melyeket mintha hallottunk volna már valahol. — **T. K. és Sz. B.** Fel-szólalásuk alapján álljon e helyt, hogy a 13. számban megírt soproni márczius 15-iki ünnep nem a Láhne-intézetben, hanem a főreáliskolában volt. — **B. A.** Szeged. A Mensa Academicának tagja lehet minden egyetemi polgár. A havi járandóság 15 frt. — **B. O.** Brassó. Ismétlje meg kérdéseit. — **T. S.** Ajánlközását elfogadjuk. Céljának megfelelnek a «Természettudományi Közlöny» és a német «Mutter Erde» szaklapok. — **T. G. Déva.** «Toldi» I. éneke 12. szakaszában

«Mert csak az kössön ki Toldival, ha drága
S nem megúnt előtte Isten szép világa.»

ellentmondás csak első szempillantásra látszik. Értelme: csak az kössön ki Toldival, ki szereti az életét, mert az ilyen azt hatalmasan fogja védelmezni; míg az életűnt ember nem fog erősen ellenállni. — **Karcsagi önképzőkör.** Elkészett, pedig örömet hoztuk volna. Üdvözet. — **S. D.** Elénken el bírjuk képzelné a helyzetét. Egy ambíciózus hatodik osztálybeli ifjúnak «hallgató tag»-ként ülni az önképzőkörben és activ részvétel nélkül figyelni az elmetűző vitákra: bezzeg kisebbszerű tantalusi kín ez! Azonban vigasztalódjék, jövőre virrad az ön napja is. Beküldött Herder-fordítása alakilag győnge, de nem hiányzik belőle a kifejezés biztonsága. — **N. K.** «Ovakodom a melegtől». Inkább ily izetlen humoreszkek írásától óvakodjék. — **H. L.** Szombathely és **K. J.** Körmöcbánya. Arra nem vállalkoztunk, s nem is vállalkozunk, hogy azokat, a kik a képes levelezőlapokat nem viszonzozzák, lapunkban felszólítsuk, hogy kötelességüknek tegyenek eleget. Nincs is egyéb dolgunk! — **T. P.** Arad. 1. Áldorfai és Széchenyi alakja közt leg-följebb a vég az egyező. Egyebekben hogy lehet benne Sz-re ismerni? Kéltött alak. 2. «Az Orinocoon fölfelé» magyarul a T. L.-ban jelenik meg először, — azután, ha itt megjelent, könyvalakban is kapható lesz. 3. A mi a kiadóhivatal dolga, azt vele intézze el, — mi közvetítésre nem vállalkozunk. — **W. R.** Nagyszombat. A jegyzőséghöz 6 osztály és jegyzői vizsga kell, a melynek letétele nincs életkorhoz mérve. A ki jegyző akar lenni, annak jegyzői irodában ajánlatos praktizálni. — **H.** Esztergom. Tudósításait szívesen vesszük. Gyűjtsön minél több előfizetőt is. — **S. Z.** Arad. Olyan furesza thénáról kérdez, hogy arra komolyan nem lehet felelni. **W. B.** Kassa. Azt a mit kérdez, megtalálhatja a T. L. azon számaiban, a melyekben a Nyelvőrrel referálunk. — Több kérdésre a jövő számban felelünk.

TANULÓK LAPJA

A nmélt. vallás- és közoktatási miniszterium által 1896. május 26-án kelt 26808. sz. alatt, Budapest székesfőváros tanácsa által 1895. augusztus hó 20-án 7376. szám alatt ajánlott középiskolai ifjúsági hetilap.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:	SZERKESZTI	FŐMUNKATÁRS:	SZERKESZTŐSÉG:
Negyed évre... 1 frt 20 kr.	D. RUPP KORNÉL	GAAL MÓZES.	Budapest, IX., Soroksári-u. 31.
Fél évre... 2 frt 40 kr.	Kiadja a Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.		KIADÓHIVATAL:
Egész évre... 4 frt 80 kr.			Budapest, IV., Egyetem-utca 4.
<i>Megjelenik minden vasárnap.</i>			<i>Kéziratokat nem adunk vissza.</i>

Az ifjúsági előadások műsora.

II.

Ifjaink jól tudják a poétikából, hogy Shakspeare mellett az igazi drámai mélységnek és tragikus hatásnak egyedül a spanyol költők: Calderon, Lope de Vega és Moreto a mesterei. Sajnos, a nagyközönség ezeknek a neveit minálunk csupán az irodalomtörténetből ismeri, a színpadról egyáltalán nem. Ellenben a modern Echegaray darabjaitól szíves-örömmel rázatja meg idegeit. . . . A tervezetben egyedül Calderon *Zalameai bírója* képviseli a spanyol drámairodalmat; e helyett értékesebbet szeretnénk: Moretonak *«Közönyl közöny»*-nyel című vigjátékát, melyet műfaji remekként állít ifjaink elé az elmélet is. Ezt különben is adják a Nemzeti Színházban. Említsük meg azután Calderonnak *Állhatatos fejedelm* és *Az élet álom* cz. mélyseges drámáit, melyeket Győry V. kitűnő fordításában bírnak.

A francia klasszikus drámát egyes-egymagában mutatja be a tervezetben Racine *Britannicus* (mely egyébként a Nemzetiben is csak ezután kerül színre, mint première). Igaz, hogy ezen árváságnak meg van az oka. Corneille dagályos páthosza idejét múlta és Racine legtöbb műve is elavult. Ámde az *Athalia* még egyre üde; ennek a halhatatlan tragédiának ifjúsági előadásainkhoz fennáll az az érdekes vonatkozása, hogy Racine a maga idejében — az ifjúságnak írta, egy leánynevelő kolostor részére. Azért is oly nemesen tiszta.

Lessing *Bölcs Nánánja* mellé ajánlatos volna *Barnhelmi Mimmát* fölvenni. A németesztétikusok ebben sokáig a vigjáték mintaképét tisztelték és nem ok nélkül. Főlelevenítve kétségtelenül ropant hatást tenne. Kevésnek találjuk, hogy

Göthe-től csak a *Faustot* hozza a lista; méltó társul szegődnék hozzá az *Iphigenia Taurisban*. Diákkoromban elégszer észleltem ennek rendkívüli hatását; azok a társaim, kik hadilábon állottak a német nyelvvel és ebből kifolyólag sehogy sem lelkesedtek *Tellért* meg *Hermann és Dorohtyáért*, mivelhogy sült nimetek voltak ő kelmék — elragadtatva csüngöttek e művön, melyben halhatatlanul forr össze az ókor és újkor költői szellemeinek szépsége. Bécsben az *Iphigeniával* kezdték az ifjúsági előadásokat.

Schiller drámái talentumát nem igen szerencsésen tükrözteti a jegyzék. Az *Ármány és szerelem* a rikító polgári drámának, a *Messinai hölgy* pedig a lehangoló, romlasztó szenvedélyével izgató sorstragédiának typusa. A «klasszikus» elnevezés nagyobb joggal illik *Tell Vilmosra* meg *Orleansi szüzre*, melyekből magasztos erényeknek gyönyörű példáit tanulja az ifjúság, továbbá *Wallensteinre*, mely erős és tiszta tragikumot hord magában. Ezek középiskolai olvasmányok és mindenesetre méltóbban képviselnék Schillert a föntieknél. Helyeseljük Grillparzer *Medeájának* fölvetelét is, mely Jászai Marink felülmúlhatatlan alakítása; Laube «Essex gróf»-ja azonban fölöslegesnek látszik; e jó német úr darabja helyett bizony szívesebben tapsolnánk Teleki «Kegyenez»-ének!

A magyar drámairodalmat a következő ciklusban mutatja be a tervezet: Bánk bán *Katonától*, A kérők, Csalódások, Pártütők *Kisfaludy* Károlytól, Áldozat, Csongor és Tünde *Vörösmartytól*, A cigány, Fönn az ernyő, nincsen kas, Liliomfi, II. Rákóczy Ferencz fogsága *Szigligetitől*, Báró és bankár *Hugó* Károlytól, Az ember tragédiája *Madáchtól*, Arany ember, Levente, Szigetvári vértanúk *Jókai* Mórtól, Himfy dalai

Berezik Árpádtól, Iskarioth Várady Antaltól, Gárdisták Újvári Bélától.

Ennek a 18 darabból álló sorozatnak mi igaz szívből örvendezünk és a műsor magvának tartjuk, mert igazában a magyar irodalomtörténetet világosítja és szereteti meg a tanulókkal, a kik így megismerkednek az eddig csak könyvből ösmert színi művekkel. E sorozatban mindaz kínálkozik nekik, a mit különben csak elvéve volna alkalmuk látni. Magától értetődik, hogy nem kívánhatjuk az irodalomtörténeti fejlődés bemutatását a műsorban: Bessenyei és Dugonics például jelentősek a magyar dráma történetében, ám darabjaik már elavultak a modern színpadon. Így a következő megjegyzésekre szorítunk: Kisfaludy és Szigligeti vidám műsáját a legpompásabb darabjaik képviselik, de a kép nem volna teljes, ha szomorújátékaik közül nem vennék fel legjava termékeiket: *Irénet* és a *Trónkeresőt*. Ehhez még Szigligeti részéről *Rózsa* járulhat, melynek megvan az az érdekessége, hogy Toldi Miklós a középpontja. Vörösmarty tüneményes díkezióját és lyrai hangulatait szépen tükröztetik «Áldozat»-ja és «Csongor és Tündé»-je; de hol van legjobb drámája, a «*Vérnász*»? Szintúgy hiányzik Teleky László gróf *Kegyence*, melyet pedig esztétikusaink tragikumuma művészi kivitelének szempontjából «Bánk bán» mellé helyeznek. Tóth Kálmán kedves darabjai közül is szeretnénk látni egyet: akár «Dobó Katiczát», akár a «Nők az alkotmányban» ez. jóízű vígjátékát. Üdvözljük Jókai «*Leventé*»-jét; az ősz mesternek ezen a honfoglalás korában játszó tragédiájára rég készül már a Nemzeti Színház és köszönet illeti meg az intézőséget, hogy fölvette az ifjusági előadások közé. Az «Aranyember» nem mondható mintaszerű drámának, de tervbe vétele annyiban helyeselhető, hogy ifjaink Jókai ismert alakjait a színpadon látják mozogni. Ha végül megemlítjük, hogy *Csiky* Gergelynek, az újabb magyar dráma legjelesebb művelőjének nem jutott hely a listában, mely hiány pótlásra szorul (Spartacus, Proletárok), elmondottuk mondanivalónkat.

Ismételjük: irodalomtörténeti szempontokra, az ifjuság szükségleteire voltunk e szemlélődésben tekintettel. Az a meggyőződésünk, hogy a mit ajánlottunk, mindaz kivihető. Mindezekkel azt hiszszük, valóban ideális műsor jönne létre, melynek állandó színen tartása feledhetetlen élvezetet nyújtana az ifjuságnak és dícsőségére válnék az intézőségnek.

K. Á.

AZ ORINOCON FÖLFELÉ.

Irta Verne Gyula. Fordította Gaal Mózes. 17

— Veszedelmes vállalkozás volna — vélekedék Mirabal úr — nagyon veszedelmes, nem ajánlanám.

Jean hallgatott. Szemei élénken csillogtak, arcza kifejezte azt a bátorságot és határozottságot, mely ilyen veszedelmes vállalathoz szükséges.

— Köszönöm, Mirabal úr, hogy ennyit fáradozott az ügyemben, önnek is Helloch úr szívéből köszönöm érdeklődését és támogatását. Nekem nincs más célom, mint keresni annak az idegennek a nyomát az Orinoco forrás-vidékén, mert valami azt súgja, hogy atyám volt . . .

— De Jean! . . . Jean! — kiáltott fel elsöryüködve Martial.

— Felkeresem! — ez az egyetlen szó volt a válasz. Olyan daczczal és olyan hangon mondotta, mely ellenmondást nem ismer.

Martial nem szólott többet, de nagy aggodalommal nézte unokaöcsését.

— Mirabal úr, — kérdezé Kermor ezredes fia — van az Orinoco forrás-vidékén falu?

— Van gyermekem egy-két falu, hanem azokban aligha tudhatna meg valamit atyjára vonatkozólag. Legfeljebb a forrásokon túl levő Santa-Juana misszió-telepen. Ennek a virágzó misszió-telepen Esperante atya a feje, egy lelkes spanyol.

— Nos hát oda megyünk! — mondá lángoló arczzal és elragadó lelkesedéssel Jean.

A mennyire Jean lelkesedett, épen annyira kétségbe volt esve Martial. Lehorgasztott fővel kísérte unokaöcsését a «Gallinetta»-hoz, hogy az előkészületeket a bizonytalan útra megtegyék.

Helloch és barátja szintén a falcájukhoz mentek. Paterne megkísérlette egyszer-kétszer, hogy szóra bírja, de Helloch csökönyösen hallgatott.

A csolnak hátsó részében leült a padra, s nézte, a mint Valdez meg emberei készítették elő a «Gallinetta»-t a további útra. Jean is ott állott a parton s vigyázta a munkálatot.

Valami gyötörte Hellochot, folyton ott motoszkált a fejében, s rágódott a lelken.

Este lón.

Nyolez óra tájban fölkerekedett Jean, s a vendégfogadóba indult vissza, hogy lefeküdjék.

— Jó estét, Helloch úr! — üdvözölte messziről.

— Jó estét, Jean! — viszonzá Helloch hirtelen felállva, mintha eszébe ötlött volna, hogy elkísérje Jeant.

Jean sietve hagyta el a folyó partját, s alakja nemsokára elveszett az esti szürkületben.

Martial őrmester még ott tett-vett, rakosgatott a «Gallinetta»-nál. A vén katona is szörnyen izgató volt, mert attól, a mire unokaöcsese a fejét ráadta, félt, nagyon félt. Egyszer csak a «Moriehe» felé tartott.

— Helloch úr — kezdé nagy vonakodva — valamit szeretnék önnek mondani.

Helloch kiugrott a falcából s a vén katona elé sietett.

— Mi legyen az, őrmester úr?

— Holmi szívességre akarnám kérni . . . az unokaöcsém csak a maga szavára hallgat, ha kiverné fejéből ezt az új vakmerőséget . . .

Helloch merően a szemébe nézett Martialnak, s aztán némi tetszés után így szólott:

— Nem is próbálom meg, hogy kiverjem a fejéből, mert az nem sikerülne — azt különben maga is jól tudhatja, hanem volna egyéb tervem, ha ugyan önnek nincs ellenvetése . . .

— Mi?

— Elkísérem tovább is Jeant.

— Ön . . . már mint ön akarná elkísérni . . .

— Az én unokaöcsém?

— A ki tulajdonképpen nem is unokaöcsese önnek, őrmester úr!

— Az ezredes fiát . . .

— A ki nem is fia az ezredesnek, hanem leánya . . . úgy van, Kermor ezredes egyetlen leánya.

MÁSODIK RÉSZ.

I.

Egy és más az elmúlt időkből.

Október 2-án reggel nyolez óra tájban a «Gallinetta» és a «Moriehe» elindultak San-Fernandóból az Orinoco fölfelé. Kedvező északkeleti szél fújt.

Martial végre is szívesen beleegyezett abba, hogy Helloch elkísérje őt és «unokaöcsé»-t a Santa-Juana misszióig.

Most már az is fölösleges volt, hogy Jean ki- és milétét titkolgassa, Helloch tudta, Pater Germain is meg fogja nemskára tudni. Legokosabbnak tartotta, ha maga mondja el, s így a váratlan meglepetésnek elejét veszi.

Bezzeg ámult-bámult a derék őrmester — no meg egy kicsikét boszankodott is, hogy Paterne urat teljességgel nem lepte meg a titok. Jóakaróan biztosította Martialt arról, hogy ő bizony már kezdettől fogva élt a gyanupörrel.

Elképzelhetni, hogy Kermor Jeanne is zavarban

volt, midőn a két francziával újra találkozott. Mindkettő udvariasan, tiszteletteljesen meghajlott a hőslékű ifjú hölgy előtt, s meg akarta őt nyugtatni arról, hogy titkát továbbra is a legszigorúbban meg fogják őrizni.

— Az önök szemében ezentúl is Jean maradok . . . csak Jean — mondá a leány, s megszorította a két jó barát kezét.

— Úgy van, kisasszony — mondá udvarias bókkal Paterne.

— Jean, . . . az én kedves Jeanom — jegyzé meg Helloch Jakab, — addig a pillanatig marad az, míg édes atyjának a karjaiba vezetjük.

Paterne Germain-nek természetesen most már egy árva szava sem volt az ellen, hogy Kermor Jeant és Martialt tovább kísérvék, el akár az Orinoco forrásáig. Elvégre is neki ez az út csak hasznára válhatik, legalább növény-gyűjteményét az ismeretlen flóra termékeivel fogja gazdagítani.

Kermor Jeanne szíve megtelt hálával a két ifjú tudós iránt azért az önfeláldozó szívességért és barátságért, melylyel ügyét felfogták. Hogy e háláérzet főleg Helloch iránt volt élénk és benső, azt még a vén mormogó medve, a «szigorú

nagybácsi» is természetesnek tarthatta, hiszen Helloch a fiatal leánynak az életét is megmentette.

Útközben Kermor Jeanne röviden elmondotta apjára vonatkozólag mindazt, a mit tudniok kellett, hogy jobban eligazodhassanak a kutatásban.

Jeanne elbeszélése a következő volt:

— Kermor ezredes 1829-ben született, ez idő szerint tehát a hatvanharmadik évében jár. 1859-ben Martinique szigetén egy kreol nőt vett feleségül. E házasságból két gyermek született, de azok mindketten korán meghaltak. Jeanne

*

KI IRHATNÁ LE MARTIAL BÁMULATÁT.

nem is ismerte őket. A szülőket első két gyermekük halála nagyon megtörte.

Kermor ezredes kitűnő katona volt, tehetsége, széles körű ismeretei s főleg bátorsága hamar előre juttatta a rangfokozatokban, alig volt negyven éves, midőn ezredessé tették. Martial mint közlegény, majd káplár, végül őrmester imádták az ő ezredesét főleg a solferinói csata után, melyben Kermor ezredes megmentette az életét. A németek ellen viselt, szerencsétlen végű hadjáratot is együtt küzdöttek végig.

A 70-diki francia-német háború kitörése előtt Kermorné családi ügyek Martinique-be szelítettek. Itt született Jeanne. Az ezredes leánya születésének a híre nagyon boldoggá tette, ha kötelessége nem tartóztatta volna, nyomban feleségéhez és leánykájához sietett volna, hogy őket haza hozza Franciaországba. Kermorné nem tudta a hadjárat végét bevárni, kis leánykájával együtt 1871 május havában a «Norton» nevű angol póstahajóra ült, hogy haza menjen a férjéhez. Kermorné egy kreol szoptatós-dajkával együtt jött, leánykája néhány hónapos volt csak.

Május 23-dikán éjjel a «Norton» összeütközött a «Vigo» nevű gőzössel. Az utasok közül hárman, a hajó népsége közül csak ketten menekültek meg. Ott veszett a Jeanne anyja, s a dajka is. Az egyik matróz megszánta a kis csecsemőt, karjába vette és szerencsésen eljutott vele a «Vigo» fedélzetére.

A «Vigo» fedélzetén többek között volt egy spanyol család is, a havannai Eridia-család. A kis csecsemő ügyét ez a család fogta fel. Kinek a gyermeke, minő származásuk voltak a szülői, azt természetesen nem tudta senki megmondani. A matróz, a ki Janne életét oly csodálatos módon megmentette, csak annyit tudott, hogy a csecsemő anyja egy francia úrhölgy volt. A spanyol család elvitte a kis leánykát Havannába, s nevelte szeretettel és gondosan. Nevét nem tudván, Juaná-nak nevezték el. Multjából nem csináltak titkot, s így természetes, hogy mihelyt Jeanne felserdült, szívvel-lélekkel vágyódott Franciaországba, s mindig azt remélte, hogy atyját fel fogja találni.

Elképzelhetni, hogy minő kétségbeejtő csapás volt ez a kettős veszteség Kermor ezredesre nézve, a ki leánya csodálatos megmeneküléséről nem tudott semmit, hiszen szegény nem is láthatta ártatlan kis gyermekét. Hasztalan nyomozta hitvesét és gyermekét, végül is bele kellett abba a gondolatba törödni, hogy mind a ketten áldozatai lettek a hajótörésnek.

E rettenetes csapás csaknem megörjítette Kermor ezredesét. Halálos betegség döntötte ágyba, s bele is halt volna, ha a hűséges Martial éjjel-nappal nem gondozta volna. Mikor a nehéz betegségből felépült, kilépett a katonai szolgálatból, s Nantes mellett levő birtokára a Loire melletti Chantenay-be vonult vissza. Két évig élt itt teljes visszavonultságban, nem érintkezett senkivel, csak hű őrmesterével.

Két évvel utóbb eltűnt nyomtalanul. Hova ment, miért ment: nem tudta senki. Martial minden nap várta, hogy visszatér, de bizony hiába várta. A család ügyvédje tudatta Martiallal, hogy az ezredes tízezer franc évi jövedelmet hagyott reá, s a közjegyző pontosan fizette a hű szolgáló évi jutalékát. A vagyon másik felét pénzzé tette és magával vitte, hogy hova, azt egyelőre a titok leple borította.

A közjegyzői okirat, mely erre a hagyományra vonatkozott, így szólott:

«Örökre elbűcsúzom derék bajtársamtól, s földi javamat igazságosan megosztom vele. Ne keresen engem sehol, úgy sem fog megtalálni. Meghaltam reá nézve, meg barátaimra, az egész világra nézve, a mint hogy meghaltak azok, a kiket e világon a legjobban szerettem».

Ennyi volt az egész.

Ez alatt a kis Jeanne nőtt, növekedett fogadott szülei házában. Mintegy tizenkét esztendő múlva sikerült csak valamit megtudni Jeanne szüleiéről. Megtudták, hogy az a francia nő, a ki a «Norton» hajótörése alkalmával odaveszett, Kermor ezredesné volt, hogy a kis leány atyja él Franciaországban.

A tizennégy éves Jeanne előtt nem titkolták el ezt sem a nevelő szülők, s korántsem sejtették, hogy minő elhatározás fogamzik meg a gyermek-leány szívében. Csaknem szent meggyőződésévé lett, hogy atyjával neki előbb-utóbb találkoznia kell, s még akkor sem mondott le a reményről, midőn Nantesből levél érkezett, s abban tudatták nevelő szülei, hogy Kermor ezredes már évek óta eltűnt, csak öreg szolgáját, Martial őrmestert hagyta hátra a Nantes mellett levő Chantenayban.

Juanának nem volt többé nyugta. Addig rimázkodott, míg megengedték neki, hogy hajóra szálljon s Franciaországba vitorlázzék. Eridiák biztosan számítottak arra, hogy az erős lelkű leány, meggyőződve arról, hogy minden fáradozása hiába való, vissza fog térni. A szép, okos, komoly leánykát rendkívül megszerették, s úgy bántak vele, mintha édes gyermekük lett volna.

Ki írhatná le a becsületes Martial bámulatát, midőn egy napon beállított a chantenay-i kis házba a szép leány, s elmondta, hogy ő Kermor ezredesnek a leánya, s azért jött, hogy apjáról biztos hírt halljon. Nézte... nézte, s minél tovább nézte, annál több hasonlóságot fedezett fel az ezredes és leánya arcvonásaiban. Olybá tekintette, mintha a jó isten küldötte volna, hogy megvigasztalja őt, hogy megerősítse abbéli reményében, hogy eljön a nap, mikor szeretett urát újra szemtől-szemben fogja látni.

Ezentúl nem volt emberi hatalom, mely Jeannét apja házatól el tudta volna szakítani. Ott maradt a hű Martial mellett, s minden nap azzal a gonddal feküdt le, s azzal a gonddal ébredt fel, hogy miként tudná édes apját fel találni.

(Folytatása következik.)

A LÉGY.

3

Elbeszélés a renaissance korából.

III.

Alig telt el egy óra, mikor a mester újlag műtermébe lépett. Senki sem volt ott, hanem a mellékhelyiségből kihallatszott Alberto munkájának nesze. A festő képéhez tartott, azzal a szándékkal, hogy a majdnem egészen kész munkát teljesen befejezi.

Areza mosolyra derült, de nyomban elkomolyodott, szinte elmélkedő kifejezést öltött. Szent József homlokára ugyanis egy légy szállott, egy takaros kis légy, mely azonban az alak egész arckifejezését elmasítozta... Egy légy... a mesternek a fiatal Guglielmo beszéde jutott eszébe... A harag legye ugyancsak rosszul állhatott arczának!

— A sihedernek igaza van, csak hogy nem segíthetek rajta; persze, jó is volna, ha vérem hevésségét oly könnyen elűzhetném, mint ezt a bogarat erről a vászonról, ni — — —

Főlemelte kezét, hogy a legyet elriaszssa, ámde az nem repült el, — úgy látszik, oda ragadt a még nedves festékhez.

Mihály mester egyenesen oda állt az állvány elé és — dühös kiáltásban tört ki. Az az apró teremtes, melyet művén látott, nem volt élő... nem: festve volt!... azonban (és bámuló pillantással szemlélte a távollétének kurta ideje alatt támadt kis jószágot) oly harmonikusan, oly leletszerű finomsággal, a formának és színezésnek oly művésziességgel, hogy a művének eltorzításán érzett bosszankodásába mélységes csodálat vegyüi.

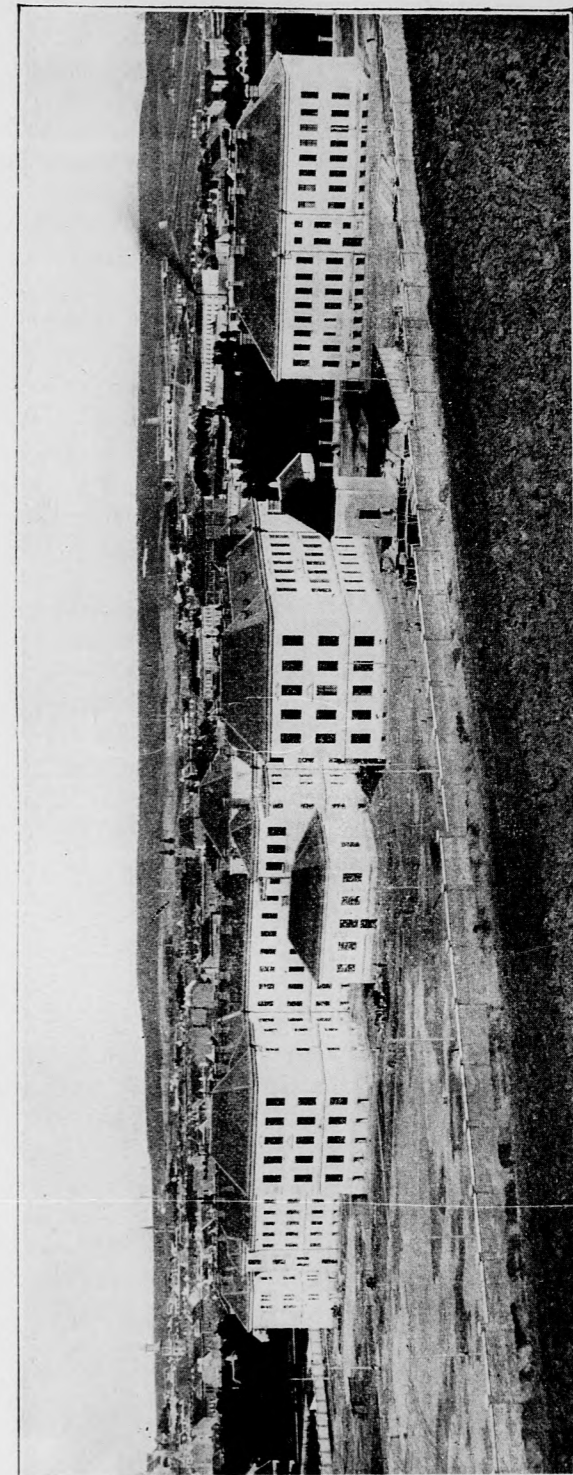
— Alberto! — Harsányan riadt a mester szava a termeken át.

A szólított legott megjelent.

— Ki merészkedett hivatlan kézzel munkámhoz nyúlni? — rivallt reá a mester. — Tudni akarom, annál is inkább, mert az a kéz, mely erre vetemedett, mesternek a keze.

A segéd nyugodtan állt ott és vállat vont. «Ha Ferrucci Guglielmo kezdő nem volna, hát azt lehetné ön, hogy alattomban beeresztetem, hogy a légyről szóló hasonlatának nagyobb nyomatékat adjon», mondá közömbösen.

— Ki gondol arra a kölyökre? Ezen a helyen egy Isten kegyelméből való művész állott; munkáját persze el kell enyésztetnem, de teremőjét ismerni akarom. Ki járt itt és mért választotta a hivatlan ember épen ezt a hasonlatot, hogy itt-létének nyomát hagyja hátra?

Erdeyi fényképe után.

A SOPRONI HONVÉD FŐREÁLSKOLA.

— Azért, mester, mert azon ember, ki az ön esetét kezébe merte fogni, ismeri a szegény ifjú ügyét és azt hitte, hogy ezzel a kis *memento*-val javára hajlitja önt.

— Ah, hát egész összeesküvést szöttek ezen éretlen gerkőcz miatt? — A mester ráncbaszedte homlokát. — Ki volt itt? Hadd halljam, minden teketória nélkül, tudni akarom!

— Hogy ki? Az, kit — valamint önt az olaszok Phidiasnak nevezik — ha nem is oly joggal, de északi Apollonak neveznek: Dürer Albert.

— Dürer! Dürer itt járt és te, ostoba fickó, távozni engedted a nélkül, hogy engem értesítettél volna!

Ura haragjának kitörése úgy látszik, vajmi hidegen hagyta a segédet.

— Feledi ön, mester, hogy ez esetben jutalmat kértem volna, melyet kikötöttem magamnak, ha Dürer Albertet önnel ezen a helyen szembeálítom?

— Bolond vagy! — tajtékzott a festő. — Már most mit tegyek? Eredj, hozd ide, vagy mondd meg, hol találhatom, hogy én magam . . .

Elhallgatott és várakozással teljesen nézett az ajtó felé. Vajjon ki lépéseinek nesze hangzik? A művész szíve feldobogott . . . vajjon az epedve várt ember léssen-e, ki most visszajött, mert a mesterrel elébb nem találkozhatott.

Hah, mily vadul villogott Angelo szeme, mikor a belépőt megpillantotta. Bezzeg, nem Albert mester volt az, hanem a boldogtalan Ferrucci Guglielmo, ki megállt a küszöbön és ótalmas edvsé tekintett Albertora, a kinek szavára visszajött az oroslán barlangjába.

— Elment az esze? Mit keres az én házamban? — támadt rá a művész. — Hisz ön úgy látogat el én hozzám, mint a hét egyiptomi csapás!

A szegény ifjú lábai szinte gyökeret vertek e haraggal szemben, mikor Alberto helyette megszólalt.

— Bocsánat, mester. Én rendeltem ide a fiatal urat, mert jelenléte azzal a kéréssel függ össze, melynek teljesítését ön megígérte, mihelyt óhaját végrehajtom.

A mester föl és alá száguldott a műteremben. «Hát mindenki összeesküdött ellenem? Most már tudni akarom, miről van szó! Hadd üritsem fenéig a kelyhet, melyet — haha! — a magam szolgálja tart elem! Hadd halljam!»

— Nos hát, Mihály mester, én egyszeriben ide hozom Dürer Albertet, ha ön tanítványává fogadja ezt az ifjút.

— Legyen kegyes, ó mester, ez az én szívemnek legforróbb vágya, jövőmnek boldogsága — esengett Guglielmo.

Michel-Angelo hangosan fölkaczagott.

— Ez azután a felfordult világ! Egy festéktördelő akarja Michel-Angelot ítélete megváltoztatására birni. Soha! ilyen áron nem alkuszunk. Egyötökre sincs szükségem. A ki itt járt, azt nem nyelhetette el a föld és én még ebben az órában fölkerekedem . . .

— Semmire sem fog menni, mester, ha festéktördelője nyomra nem vezeti önt, — vágott közbe Alberto. — Ne rázza nevetve a fejét, mert én nélkülem Dürer Albertet sosem fogja megismerni!

— Soha ilyen buta komédiát! — dühöngött újból a mester — ugyan szeretném látni, micsoda titkos varázs köti kelmedet össze Alberto mesterrel! De meg aztán, ha rá is akarnám magamat szánni, hogy vakmerő kívánságát teljesítem — ennek a fiúnak nincs tehetsége — egy Ferruccinak sincs tehetsége.

— Igenis, van tehetsége — és a segéd hangja hirtelen sajátságosan komolylyá vált. — Próbamunkáját ön idegenkedő szemmel nézte és az ilyen pillantás igazságtalan, ámitó.

— És ezt az én arczomba merik vágni? Az én arczomba? — A művész magánkívül volt dühében; Dürert, mindent feledett egy minuta alatt. — Most már átlátok a szitán! Uram, mázoló uram! Ugyan mennyit ígértek kelmednek azért a pazar szolgálatért, hogy egy Ferrucci sarjat becsempész a Michel-Angelo műtermébe? Csakhogy gazda nélkül csinálta ám a számadást! Pusztuljon, pusztuljon ebben a pillanatban és vigye magával a kliensét. Hogyha tehetséget fődözött fel benne, ám tanítsa maga, Michel-Angelonak nem köll.

Kis szünet állt be, a mester elhallgatott. Maga is érezte, hogy háborgó vére nagyon messze ragadta . . . és arca pirosságában volt valami a szegényből is . . . mert lelke mélyén igen jól tudta, hogy segédjének igaza van és hogy a Guglielmo tehetségéről mondott ítélete elfogultságból ered, nem pedig való meggyőződésből.

Alberto szobormereven állott. Ennek az egyszerű öltözetű embernek alakjában hirtelen oly valami fenség nyilvánult meg, arczán oly valami parancsoló kifejezés tükröződött, hogy az ifjú nem tudotthovalenni bámulatában. Mihály mester, úgy látszott, maga is ámuldozva nézte.

— Ferrucci Guglielmo — szólalt meg Alberto és mintha hangja is csengőbben, érezesebben szólt volna, mint elébben. — Michel-Angelo mester mindkettőnk elüz küszöbéről. Hozzám utasított téged, hogy a művészetben oktassalak, hogy ha nem is nagy, de Isten segélyével ügyes, derék festővé képezzelek. Jó! ha meg nem gondolja

magát, hát elfogadom az ajánlatot. Eljössz-e velem a hegyeken túl, eljössz-e velem Németországba, akarsz-e Dürer Albert tanítványa lenni?

A teremben két hangos fölkiáltás hallatszott; az egyik a szinte elhült ifjú ajakáról röppent el, ki érzelmei túlaradásában majd hogy az északi mester lábai elé nem borúlt, a másik magának Michel-Angelonak ajakáról.

— Ön Dürer? Ön ennek a mestermunkának szerzője? És ebben a ruhában? És Michel-Angelo szolgálatában, ön, a kinek mint diadalmas fejedelemnek kellett volna bevonulni ide, a testvére műhelyébe? Nem hiszek magamnak!

— Drága mester, bizonyára ismeri ön a szép példabeszédet arról, ki önmagát lealacsonyítja — válaszolt mosolyogva Dürer, mert hát most már lehullt róla az álarcz. — Ön csudálkozik, miként ötlött az eszembe, hogy álruhában belopózzam műtermébe. Megvallom nyíltan, Mihály mester. Azért tettem, mert alapjából akartam ismerni az ön művészetét, meg akartam lesni önt alkotás közben; nem utánzás céljából, mert hiszen a mi festési módunk eltér egymástól, de igenis azért, hogy gyönyörködjem benne, hogy bámuljam, megszilárduljak meggyőződésben, mikép a Michel-Angelo név tündökölni fog magasztos művészetünk Istenházában, miglen csak áll ez a világ!

A mester megdörzsölte homlokát.

— Mintha csak Meseországban járnánk! Csak hogy most már tudom, mi vonzott oly ellenállhatlan erővel az én munkászubbonyos segédemhez! Tehát valóságban az északi mester, Isten-igazában Dürer Albert ön?

A kérdezett adós maradt a válaszszal; tekintete átfutotta a széles termet, aztán odalépett egy magas fali táblához, melyre Mihály mester szokott sebtiben odavetni matematikai számításokat vagy anatómiai vázlatokat. Fölkapott egy krétát és szabad mozdulattal, mindennemű idegen segítség nélkül egy kört kanyarított oda. Csakhogy ez a kör mesteri mű volt ám, mert a legfinomabb körző se rajzolhatta volna le végtelensebb pontossággal! Az olasz mester szeme az első pillantásra ámulattal fölismerte ezt.

— Igen, elhiszem, — kiáltott vigságos kedvvel, — de most már tartom önt a markomban és el sem is eresztem magamtól! Ön az én vendégem, a míg csak szerény hajlékomban kedve telik, ma estére pedig lakomára invitálok be Rómának egész művészárságát . . .

— Jól van, Mihály mester, — mondá mosolyogva

Dürer, — de ne feledje, hogy alig néhány percre még ajtót mutatott nékem és nemcsak magamnak. Ép azért, folytatá, kézen fogván a fiatal Ferruccit, bajban és örömben egyaránt osztagozni akarok ezzel az ifjúval. Ha tehát egyikünket meg akarja tartani, a másikunkkal is meg kell alkuudnia. A festéktördelő már csak így cselekszik.

— Isten neki, fakereszt! — kiáltá a festő, miközben jószívvel megszorította az ifjúnak Dürertől irányzott, szégyenlősen odanyújtott kezét — ezt az árt megéri. Fiatal ember, fordult a boldogságban úszó Guglielmohoz, most már önön áll, hogy szorgalmával és hűségével megvegye szívemen azt a rosszat, mit bátyja orromon elkövetett.

— Úgy lesz, drága mester! — kiáltá túlaradó szívvel Guglielmo és a nagy művész atyai barátságossággal intett új tanítványa felé, mielőtt vendégével, ki után annyira sóvárgott, pompás lakásába visszavonult.

IV.

Úgy történt, a hogy Dürer megjósolta. Ferrucci Guglielmo minden tehetsége és ernyedetlen buzgalma mellett sem lett igazán nagy művészsze. Mindazonáltal annyira vitte, hogy honfitársai, ha tájképfestésről volt szó, tisztelettel emlegették nevét és a művész szerénysége ezzel megelégedett. Büszkeséggel töltötte el ama gondolat, hogy Michel-Angelo tanítványának nevezheti magát és ama tudat, hogy az iránta kezdetben oly ellenséges művész egyre jobban megkedvelte fáradhatatlan tanítványát és mindenkorra atyai barátja és tanácsadója maradt.

Dürer és Angelo között pedig, Észak és Dél e művészkirályai között benső barátság szövődött. Azt a legyet, melyet Dürer Albert keze szállatott a Szent József homlokára, sebtén eltüntette néhány ecsetvonás: ámde nyoma megmaradt a Mihály mester lelkében. Heves vérét persze tökéletesen soha sem birta türtőztetni, de ha a pillanatot szenvedelmé elragadással fenyegette, elég gyakran gondolt arra a bizonyos légyre — és soha sem bánta meg.

A BOHÓCZ ÉS GYERMEKE.

Képpel.

Csodálatos alkotmány áll a piacon egy idő óta. Vastag alacsony fatorony, kerekre építve deszkából, s letakarva olyanforma csucos tetővel, mint a cserépfedő.

Hatalmas dobszó, trombita harsog ki belőle olykor s csődíti a népet a vörös vászonnal borított bejárat felé, a melyen bemehet, a ki kiszurja

érte az öt váltógarast. De jobban a dob-, jobban a trombitaszónál, jobban csábitja az atyafit a felé a bódé felé az a fel-feltörő óriás kacaj, mely a bódé deszkafalait megrengeti.

Ah, ott kitünőleg mulathat a puklikum!

Mulat is! A pojáca gondoskodik róla.

Egymáshoz varrott tarka diribdarab foltokból áll az öltözete, a miken meglátszik, hogy rajta szokta kimosni az eső, rajta szokta megszáritani a szél, fején hegyes végű csörgő sipka, az arca vastagon bekenve fehérkrétaporral és durva piros festéssel, a szemöldöke holdformára tetejéig korommal. Üstöke vörös, mint egy lángnyelv s oldalt az egyik füle mellett hasonló üstök, csakhogy ez már zöld, a másik füle mellett meg kék.

Megpukkadásig furcsa egy figura. Meghal az ember nevéttében, ha csak rátekint is.

Hát még miket csinál a gyerekével, a ki szakasztott mása, épen olyan fehér-vörös arczú, ép olyan tarka öltözetű, csakhogy alig negyedrésze az apjának. Azt kell aztán megnézni, a mit ezek ketten elkövetnek!

A vén pojáca megfogja a gyereket a lábánál fogva s fellóditja a levegőbe két ölnyire. Azt hinné az ember, akkorát fog zuhanni onnan, mint a zsák. Nem a! Kettőt hengerbuczkázik a levegőben, aztán talpra csappan s meghajtja magát a publikumnak, olyanformán, hogy keresztüldugja a fejét a lába között s még egy bakfittyet vet. Vagy elkap egy kötelet röptiben s azon visz végbe haj-

meresztő hintázást, tótágast-állást, térdepelést fogódzás nélkül. Avagy hátba vágja az apját egy négy öles rúddal, mire az öreg elkezd kergetni, a meg szalad a rúddal, míg egyszer csak hirtelen

leteszi a hosszú póznát s mint a mókus, fölzalad a tetejébe, ott a hegyén fekszik hasmánt s eleresztve kezét, lábát, mutat fület az öreg komédiásnak, a ki a fejét vakarva kerülgeti a magas

esucsába van erősítve, tíz ölnyi magasban. Mikor a közepére ér a kötélnek, az apa megfogja az alsó végét s elkezd karikába hajtani.

A gyermek oda fönn, erősen kapaszkodva viz-

karót, nem tudva, hogyan közelítse meg a kis impostort annak tetejében, míg utóvégre megfogja a karót s elkezd rázni s mikor az sem használ, maga is felmászik utána, míg az alatt a tarka kis majom az apja vállán-bátán keresztül megint a földön terem, míg az öreg ott keresi a rúd hegyében.

Nagyon, de nagyon mulatságos dolog ez, van rajta mit nevetni, a ki látja.

De hát még a ki csinálja ezeket a nevetető dolgokat, annak lehet még egyszer jó kedve!

— Atyám, — súgja a kis pojáca a nagy-nak a játék alatt — ne csináljuk ma a kötélkeringőt. Én nem tudom, mi a bajom, úgy szédül a fejem s gyébbnek érzem magamat, mint máskor.

Az öreg tudja, mi baja. Hiszen ma még egy falatot sem ettek. De azért oda súg a fiúnak:

— Bátorság gyermekem! A nagyérdemű közönség megköveteli. Holnap üres lenne a bódé, ha elhagynók. Hopplá!

— Atyám! — mondja a gyermek még egyszer, esdő tekintet vetve atyjára. A fehérre vörösre fent arcz azt az esdeklést is olyan furcsán adja vissza, hogy kaczagva fakad rajta a publikum. Mily jó kedve van annak az ördög fajzatjának!

Az pedig fölzalad a kötélre, mely a bódé

A BOHÓCZ ÉS GYERMEKE.

szintes állást vesz a levegőben. Repül, előbb csak lassan, kis karikában. Majd mindig nagyobb-nagyobb karéjt vágva, szédítő sebességgel, hogy a nézőnek a haja szála mered bele.

Már ott repül a legfelső karzat vendégeinek a feje fölött, mikor egyszerre halk sikoltás hallatszik, az öreg pojácza kezében meglazul a kifeszített kötél, s a repülő gyermek odávágódik a bódé tetejéhez s onnan lezuhan a porondra atyja lábaihoz.

Az öreg bohócz kővé mered, majd kifestett arcához kapja a két kezét s oda borul a mozdulatlan gyermek fölé, kinek szájából patakkal omlik a vér.

Azután felugrik, két öklét összeszorítva, föl-emeli karjait s fenyegetőleg rázza a publikum felé és vadállati hangon kiabál valamit. Érthetetlen nyelven beszél, s mégis megérti minden ember, hogy a mit mond: átok.

Erre fölkapja a véres gyermeket a karjaiba s rohan vele a kijárási felé. A gyermek meg se mozdul. Szemei lehunyvák, arca, ruhája csupa vér.

A közönségnek torkán akad a kaczagás, elfeled tapsolni s tágul a szegény szerencsétlen ember elől, kinek barázdákat mosott a kifestett arcába a köny és verejték, s ki talán halott gyermekét viszi most ölében, azzal a lelkét szakgató tudattal, hogy maga ölte meg...

AZ ANGOL LABDARÚGÓ JÁTÉK.

(Football.)

A Tanulók Lapja számára. 2

3. §. Half Time.

Mindkét párt egyenlő ideig játszszék mindkét kapu előtt. Helyesere azonban csak akkor lehet, ha a kitűzött idő fele (half time) elmúlt. Ha valamely párt egy goalt nyert, az új játékot a vesztes párt kezdi. Half time-kor azonban sohse azé a párté a kezdő lökés, a mely párt a legelső játékot kezdette.

4. §. A játék megnyerése.

A játék meg van nyerve, ha a labda a keresztléc (szalag) alatt a két kapuczölöp között keresztülmegy, a támadó pártnak a labdát e zél elérésére sem vinnie, sem dobnia, sem pedig ütnie nem szabad. Ha a labda a kapuban, (vagyis a keresztléc (szalag) és a kapuczövek mellett) leesik, de visszagurul a pályába, a játék tovább folyik. Ellenben az olyan labda, mely akár a levegőben, akár a földön áthaladott az oldalhatáron vagy goalvonalon, elveszti érvényességét.

5. §. Touch.

Touchnak nevezzük azt a területet, mely már nem tartozik a pályához.* Ha a labda itt esett le, akkor menjen utána egy oly játzó, a ki nem ahhoz a párthoz tartozik, mely a labdát kirúgta, és álljon arra a helyre a határvonalon, a hol a

* Illetőleg kétoldalt, az oldalhatárvonalakon túl levő területet.

labda a pályát elhagyta s onnan dobja be a játzóközé.

A bedobónak, areczal a pálya felé fordulva, úgy kell teendőjét végeznie, hogy mindkét kezével a feje fölé tartva, bármely irányban a játzó-terre dobja a labdát.

Mihelyt bedobták a labdát, azonnal visszanyeri érvényességét a játék, azaz a labdát ismét szabad bármely játzónak rúgnia.

A ki a labdát a touchból bedobta, addig nem vehet részt a játékban, míg a labdát valamely más játzó meg nem érintette.

6. §.

Ha egy játzó a labdát rúgja, vagy pedig a touchból bedobja, akkor mindazon játzó, a kik a rúgás vagy dobás pillanatában közelebb állnak az ellenséges kapuhoz, mint ő (t. i. a rúgó, ill. dobó) azok addig ki vannak zárva a játzókból (Off Side), mignem egy másik játzó nem érintette a labdát. E szabály alól csak akkor van kivétel, ha az illetőknél közelebb még 3 játzó áll az ellenséges kapuhoz.

Sarokrúgásnál (7. §.), vagy ha a labdát a kapuból lökik ki, vagy ha a labdával legutoljára egy ellenfél játszott, egy játzó sem lehet kizárva a játzókból.

7. §. Lökés a kapuból. (Kick Out.) Sarokrúgás (Corner-Kick.)

Ha egy ellenfél a labdát valamely goalvonalon túl rúgta, akkor annak a pártnak egy tagja, melynek goalvonalán ment át a labda, hozza be és 6 yard (5 méter) távolságra a kaputól rúgja.

Ha azonban ugyanazon párt tagja rúgta ki a labdát, a mely párt goalvonalán ment ki a labda, akkor az ellenpártból megy érte valamely játzó s 1 méternyire a legközelebbi sarokzászlótól rúgja el. Ezt nevezzük sarokrúgásnak (Corner Kick). Semmiféle esetben sincs megengedve sarokrúgás alkalmazásával az ellenfélnek, hogy a rúgás előtt 6 yardnál (5 méter) közelebb jöjjön a labdához.

8. §. A kézzel való megérintés (Handling).

Egy játzónak sem szabad bármely körülmények között a labdát vinnie (Carrying)* ütnie (Knocking)* vagy pedig kézzel mozgásba hoznia (Handling);* ez alól kivételt teszen a kapuvéd (Goal Keeper), a ki, a míg a pártja területén van, kapujának megvédésére használhatja kezét, akár ütheti a labdát, akár előredobhatja, a labdával futnia azonban nem szabad.

Kapuvédet a játék folyama alatt szabad változtatni, de egynél több kapuvéd sohse lehet és a míg a kapuvéd le nem mondott állásáról, addig egy játzó sem szerepelhet mint kapuvéd.

* Carrying alatt értjük a labda vivését messzebb, mint 2 lépésnyire. Knocking a labdának a megérintése s ezzel tovább lökése kézzel és karral, ha ezek elállanak (nem simulnak hozzá). Handling a labdának a kézzel vagy karral való megérintése (nem kell, hogy tovább gurult legyen a labda).

9. §. Szabadrúgás (Free Kick).

Szabadrúgás alatt egy tetszőleges irányban történt rúgást értünk, mikor — a többi játzóktól — teljesen szabadon, meg nem akadályozhatólag rúghat az illető.* A többi játzó mindaddig nem mehetnek 6 yardnál közelebb a labdához, a míg a labda nem gurult már a földön tovább arról a helyről, a hová leesett.

Ha szabadrúgás alkalmával a labda a kapun átmege, ez nem tekintendő nyert játszmának, kivéve a 12. §-ban említett eseteket. Továbbá szabadrúgásnál az a játzó, a ki a szabadrúgást tette, mindaddig nem vehet részt a játékban, a míg más játzó nem érintette a labdát.

A Kick Off, Corner-Kick és Kick Out e § második kikezdése szerint, szabadrúgásoknak tekintendők.

10. §. A résztvevők viselkedése.

Tilos játékközben az ellenfél feldönteni, vagy lábbal érinteni. Nem szabad továbbá a játszásban valakit oly módon akadályozni, hogy mögötte lehajolunk vagy lefekszünk. Az eddigieket angol műszóval trippingnek nevezzük. Tilos ezenkívül az ellenfelet szándékosan lökdösnie (hacking), ütni vagy visszatartani.** Senkinek sem szabad ellenfelet annak háta mögöl futva megelőznie, kivéve ha ez nem csak saját kapuja felé fordulva áll, hanem ezzel a mögötte állókat akadályozni is akarja; ez utóbbit (t. i. hogy volt-e akadályozó szándéka vagy nem) a játékbiro (11. §.) szabja meg.

11. §. Játékbiro.

Szükséges a játéknál egy játékbiro, a ki természetesen nem vesz részt s így pártatlan állást foglal el. Ennek kötelessége a játzókat megismertetni a szabályokkal és minden vitás kérdésben dönteni. Ő határozza meg továbbá, hogy a labda kint van-e a játzókból, melyik párt van feljogosítva sarokrúgásra, a kapuból való kidobásra, s a labdának a touchból való bedobására. Joga van továbbá a játékbiroknak arra, hogy valahányszor valamely játzó a viselkedése szabályellenesnek tűnik fel neki, minden felszólítás nélkül szabadrúgást rendeljen el.

Ha hiba fölmerülése esetén felelőse történt a játékbirohoz, mindaddig, míg ő nem döntött, érvényes a játék.

A játékbiroknak jogában áll a játékot felfüggeszteni.

12. §. Szabadrúgás a kapunál.

Ha egy játzó az ellenpártból valakit szándékosan gáncsolt, vagy akármikép akadályozta (10. §.), vagy pedig helytelenül kézzel érintette a labdát kevesebb, mint 12 yard (vagy annyira) távolságra a saját kapujától, akkor az ellenpárt követelheti, hogy a játékbiro szabadrúgást ren-

* Ennek folytán mint büntetés szerepel. (15. §.)
** Angolul Holding a neve, s értjük rajta, ha valaki megfog egy játzó (vagy visszatartja) kezével (karjával) a mennyiben testétől elállt keze (karja).

deljen el, mely a kapuvonaltól 12 yardnyira húzott vonalról hajtandó végre a következő feltételek mellett:

Az összes játzó, — kivéve a szabadrúgást végrehajtót és az ellenpárti kapuvédet, a ki 6 yardnál (5 méternél) előbbre a kaputól nem jöhet, — legalább 6 yardnyira álljanak fel a labda mögött. A labda elrúgásával rögtön megindul a játék, s ha ily szabadrúgásnál a labda keresztül ment a kapun, a nyert játszma érvényes.

13. §. A játék megszakítása.

A játéknak egy ideig történt felfüggesztése esetén, s ha a felfüggesztéskor a labda sem a touchban, sem goalban nem volt, akkor, hogy a játékot tovább lehessen folytatni, a játékbiroknak azon a helyen kell a labdát feldobnia, a hol az a felfüggesztéskor volt. Ez esetben egyik pártnak sem szabad addig a labdához érnie, míg a földre nem esett.

14. §.

A 2, 5, 6, 8, 9, 10 és 13. §-ok megsértése esetén, az ellenpárt fel van jogosítva egy szabad rúgásra, és pedig arról a helyről, a hol a kihágás történt.

Az eddigiek átolvasása után felvilágosítást nyerhetünk arról a körülményről, hogy miért kellett a footballozásnak annyira elterjednie. Meggyőződhetünk arról, hogy mily téves volt a hit, mely a football játékot veszélyesnek deklarálta. Igaz ugyan, hogy első pillanatra mindenkinek lehet oly érzése, hogy a rugdalkozást veszélyesnek tartsa, de ha átolvassuk a játzószabályokat, láthatjuk, hogy mint van gondoskodva ügyszólván az összes előfordulható veszélyek elkerülhetéséről. De egy játéknak a leírása soha sem lehet olyan, hogy abból megismerhessük a játékot, abból csak fogalmat merithetünk róla; hogy megismerjük, ahhoz legalább látnunk, s ha lehet, részt is kell benne vennünk.

Ez a legutóbbi oka különösen annak, hogy Budapesten oly nehezen tud gyökeret verni valamely új játék, Budapesten nincs elég alkalmas hely erre. Rendesen a Gellérthegyen kénytelen a tanuló ifjúság magának helyet keresni, mely bizony nem igen felel meg a követelményeknek, alkalmas helyet csak protekcióval lehet valamely versenypályán szerezni. Messze a várostól volna ugyan hely, de az ily játékkirándulásokra, midőn mindössze néhány órától van szó, nem lehet távolra menni, [s arra is kell gondolnunk, hogy a résztvevőknek friss erőben kell megérkezniök a játzóterre, minthogy a játék már maga is eléggé fárasztó.

Igy áll a dolog fővárosunkban, a vidéken pedig bizony a művelt nyugatról jövő edző játékok még nem igen ismertek. S hogy ennek a nagy visszahatásnak ellenére helyet követelnek maguknak mindinkább e játékok, az csakis az ő természetüknek tudható be, s azon néhány úttörő férfiúnak, a kik tényleg azt akarják, hogy az ifjúság testileg is fejlett legyen!

Kármán Miklós.

Az új honvéd hadapród-iskolák.

Képekkel.

Alkotmányunknak egyik fényes szegletköve kétségtelenül a magyar honvédség. A magyar honvédségben vissza-visszatűnnek az egykor oly vitéz és egész világszerte elhíresült daliás harszok utódai, s azért is a magyar honvédségnek fejlesztése a törvényhozásnak egyik dédelgetett és kedvelt gondja. Az 1897. évi június elején örvendetes meglepetés érte hazánkat azzal a törvényjavaslattal, mely három honvéd-nevelőintézet létesítését célozta. Azóta a törvényjavaslat már végre is hajtatott s ez év október 1-én megnyílt

A NAGYVÁRADI HONVÉD HADAPRÓD-ISKOLA.

Sopronban az első magyar honvéd-főreáliskola, Pécsen és Nagy-Váradon pedig az első honvéd-hadapród-iskola.

Zajtalanul történt a megnyitás, pedig ez ünnepben az egész országnak részt kellett volna vennie; de nekünk akkor nem illett ünnepelnünk, örvendoznünk, mert az ország gyászba borult és sirattuk azt a királynét, a ki előttünk örökre felejtetetlen maradt. Most, mikor Sopronban 50, Pécsen és Nagy-Váradon 100—100 ifjú már bevonult, hogy magát édes hazánk megvédésére magyar szellemben kiképezze, s nyomdokába lépjen azon világverő ősöknek, kik a magyar fegyvernek bámulatot és dicsőséget szereztek, alkalomszerűnek tartjuk, hogy az új katonai intézeteket kedves fiatal olvasóinkkal megismerhessük.

A soproni honvédségi főreáliskola 150 növendék

befogadására épült. A növendékek három évi tanfolyamra vannak osztva, melynek befejezése után a Ludovika-akadémiába lépnek, honnan két évi tanfolyam sikeres elvégzése után mint tisztek lépnek a honvédség kötelékébe. Az intézet egy kétemeletes főépületből áll, melyben minden tanfolyam számára külön nagy tanterem van. Ezekben töltik a növendékek az egész napot. Minden növendéknek van egy-egy külön fiókos asztala, a mellett dolgozik, szabad idejében pedig a tanterem hátsó üres részeiben szórakozhatnak. A természettan, vegytan és különleges tárgyak tanítására iskolapadokkal ellátott külön tanterem szolgál, melyekhez gazdagon fel-

szerelt szertárak csatlakoznak. Vannak azon felül kényelmes, világos rajzterem, a melyekben ugyancsak minden egyes növendéknek külön felszerelt asztala van.

A hálótermek elrendezése olyan, hogy az évfolyamok felerésze egy-egy hálóterembe jut, melyhez két oldalt vízvezetékes mosdóhelyiségek csatlakoznak. Minden növendék ágya mellett kis szekrény áll, melyben ruházati tárgyait tartja. Az ünneplő és egyéb ruhatárgyak raktárakban kapnak helyet. A növendékek fegyverei a kényelmes zárt folyosókon fogasokon függenek. A növendékek szórakozására egy nagy tánc-terem, billiard-terem, játszó-, olvasó-szoba és könyvtár szolgál. A szülők vagy rokonok látogatásának fogadására ezen szórakozó helyiségekhez csatlakozó két esinosan berendezett szoba van.

Az étkezés az összes növendékek befogadására alkalmas nagy ebédlő-teremben történik, mely a konyhakkal és tálalókkal ételfelhúzó által van összekötve. Az étterem és mellékhelyiségei úgy vannak szerkesztve, hogy bennük a növendékek estélyeket és bálakat is rendezhessenek. Ezeken kívül van egy mintaszerűen felszerelt nagy tornacsarnok, vívóterem, czéllövő szoba, iskolai ünnepek tartására való díszterem, egy róm. kath. kápolna, a pinczében pedig téli fürdőzésre alkalmas helyiségek.

iskolák teljesen azonos berendezésűek. A főépületek itt jóval nagyobbak s három emeletesek, mivel ezen intézetek 400—400 növendék befogadására szolgálnak, kik négy éves tanfolyamot végeznek, melynek befejezése után mint hadapródok lépnek a honvédség kötelékébe. A szolgálatra berendelt katonaság itt 100 főre emelkedik s ezek egy külön épületben vannak elhelyezve. Szintén külön épületben vannak a raktárak és műhelyek is.

A nagyváradi honvédségi hadapród-iskola lovas

A PÉCSI HONVÉD HADAPRÓD-ISKOLA.

Mindenütt teljes kényelem, tágas világos szobák, zárt folyosók, széles lépcsők, mind arra számítva, hogy a fiatalságot a rend és tisztaság szeretetére szoktassák s benne a szépség iránti érzéket fejlesztésük.

Egy külön kórház-épületben egy, két és több beteg befogadására alkalmas szobák, gyógyszerár, orvos-szoba, fürdőhelyiségek stb. vannak. Ragályos betegek számára elkülönített osztály van berendezve. Nyári fürdőzésre egy szépen berendezett uszoda épült.

A pécsi és nagyváradi honvéd-hadapród-

tisztek kiképzésére is lévén rendeltetve, ott 30 szolgálati ló befogadására alkalmas istálló s egy nagy vasfedelű téli lovagló-terem is épült. Mind a három intézet az egészségi követelmények legszigorúbb szem előtt tartásával s épen ebből kifolyólag nagy áldozatok árán létesült. Minden épület s az egész terület vízvezetékekkel és csatornázással van ellátva. A szobák magasak és világosak. Az összes helyiségeket villámosság világítja, mihez a villamos erőt Pécsen és Sopronban a városi villámossági társulatok szállítják; Nagy-Váradon ellenben, hol ilyen intézmény még

nincs, a villamos erő fejlesztésére külön kazán- és gépházat s nagyszabású villamosság fejlesztő telepet kellett létesíteni.

A külön-külön álló épületek igen szép csoportot alkotnak. A csoportozat középső részét a főépület foglalja el, melynek az utca felé néző főhomlokzata előtt nagy diszkert van, annak közepén pedig dicsőségesen uralkodó királyunknak, a magyar honvédség megalkotójának Strobl Alajostól készített bronz mellszobra áll. Az óriási terület középrészét a nagy gyakorló-tér foglalja el. Az épületek közt, valamint a gyakorló-tér körül a honvédelmi miniszter kerti ültetvényeket alkottat, melyek néhány év múlva rendkívül kedves otthonná fogják varázsolni az intézeteket. Az építkezés nagyságát talán legjobban illusztrálja az, ha elmondjuk, hogy pl. a nagyvárad honvédtanárképző-iskolájánál 2046 ablak, 527 ajtó, 19 kapu, 298 kályha, 500 vízesap, 1300 villamos lámpa és 22300 ablaktábla van.

Most pedig már elmondhatjuk azt is, hogy a honvédelmi miniszter számítási fényesen beváltak, mert az intézetekbe való felvételért közel 500 ifjú jelentkezett és pedig az ország legelőkelőbb családjai közül, noha az első évfolyamokban csupán 250 növendék volt felvehető.

A felvételre jelentkező növendékektől valamely középiskola 4-ik osztályának sikeres elvégzése kívánatik. Az ellátási díj a honvéd főreáliskolában évi 400 forint, a félfizetéses növendékeknél évi 200 forint. A honvéd hadapródiskolákban pedig katonai egyének gyermekeiért évi 12 forint, tartalékos tisztak és államtisztviselők gyermekeiért évi 80 forint, minden más állampolgár fiaért évi 150 forint fizetendő, melyhez még 50 forint zsebpénz járul.

Most már az intézetek tájékán megszűnt az építkezéssel járó sürgés-forgás és elkezdődött a még nagyobb munka, a magyar honvédtisztok nevelése.

A "VELENCZEI KALMÁR".

(A harmadik ifjúsági előadás a Nemzeti Színházban.)

A britt óriásnak ez a fölöttébb népszerű darabja, melyet nem merünk vígjátéknak nevezni, és az Ujházi Ede Shylockjának híre az utolsó zúgig megszállatta ifjú néppel a színházat. A földszint elegáns feketében pompázott, az első emelet ellenben, hol a leánydiákok ülnek, világos tavaszi színekben viritott. Nagy volt a tavaszi hangulat,

a zsbongás, a csevegés; talán nagyobb, mint kellett volna.

Ezúttal tisztán tanárember, dr. Gyulai Ágost tartotta a felolvasást. A tanulságos értekezést bőséges kivonatban közöljük.

Azt mondja egy szellemes író, — kezdte a felolvasó — hogyha a mindenségből minden elvesznék és csak Shakspeare művei maradnának fenn, hát ezekből meg lehetne alkotni a világ képét. Igazolja ezt kiváltképp a *Velencei kalmár*. Érdekes zúga ez az ő halhatatlan költészetének. Az élet képe olyan, mint a hogy e darabban tűnik föl: hol vig, hol szomorú, nagy és kicsiny, alacsony és nemes indulatok és szenvedélyek lüktetnek benne. Felolvasó nem akarja Shakspeare életét elmondani, hisz a hallgatóság igen sokat tud abból. Csak néhány lényeges adatot emel ki. Shakspeare ismeretlen okokból adta magát a színészetre. A 16. században, mikor nálunk csak gyér iskolai drámák vannak és színészetről szó sincsen, Angliában előkelő helyet foglal el a színpad. Erzsébet királyné korában az angol nemzet a művelődésnek és jólétnek magas fokára jut, az előbbi rideg, vallási villongásokkal telt idők helyébe a vidámság, szabad szellem kora lép. Erzsébet pártolja a költészetet, minek folytán fölvirágzik a nemzeti dráma. «A színpad kiválóan az angol renaissance gyümölcse», mondja Taine. Mintegy 40 költő ír több száz darabot, köztük 50 remekművet. E keretben tűnik föl Shakspeare. A Blackfriars-színházba lépett be, melynek fölvirágzása után a Globe-színház élére állott: ez lett sikereinek színhelye. Azután az angol színpad akkori berendezésének egyszerűségét ismertette a felolvasó.

A *Velencei kalmár* 1594—98 közt íródott. 1598-ban szerepel már a londoni könyvtárúrok lajstromán. Shakspeare források nyomán alkotta meg e szindarab cselekvényét. — Portia, a gazdag és szép úrnő, apai végrendelettel kötvé, csak ahhoz mehet nőül, ki három — arany, ezüst és ólom — szekrényke közül azt választja, mely Portia arczképét rejti. Bassanio a szerencse, hogy Portia kezét elnyeri. Bassanio Antoniotól 3000 aranyat kért kölcsön, ez viszont Shylock zsidó uszorástól vette ezt, ama föltétel alatt, hogy ha a határidőre nem fizet, egy font húst kimetszhet testéből. Bassanio az eljegyzés után hallja Antonio tönkretűnését és azt, hogy elmulasztotta a határidőt és Shylock most követeli az adóssal végrehajtását. Hiába kínál Bassanio háromszor annyit, Shylock örül, hogy bosszút állhat a gyűlölt Antonion. Portia férfi-ruhában Velencebe megy, Antonio védőjéül szegődik és mikor Shylock mereven ragaszkodik az adóssal szavaihoz, saját fegyvereivel veri meg az uszorást: ám messe ki a font húst Antonio testéből, de ha egy csepp vért ont, hát halálfia! Így teszi tönkre Shylockot, ki még vagyonát is elveszti és leánya, Jessica keresztény emberhez megy feleségül. Portia (még mindig föl nem ismerve) védelme

jutalmául a jeggyűrűt kéri Bassaniotól, melyről pedig szentül ígérte az, hogy soha meg nem válik tőle. Ez még néhány mulatságos jelenetre szolgált okot.

A *Velencei kalmárban* három önálló mese: az adóssal, Shylock leányának szerelmi története és Portia férjhezmenetele — mesterileg fonódnak egységes cselekvényűvé. Shakspeare tehetsége teljes érettségében írta e darabot, melyet annyira megkedveltek, hogy 1600-ban már 2 kiadást ért és 1611-ben német földre is átszármazott. Magyarul először 1853-ban jelent meg Kecskeméten Ács Zsigmond fordításában; a Nemzetiben 1856-ban kezdték adni Lukács Lajosnak, majd 1865-től Tóth Józsefnek, végre Ács Zsigmondnak javított fordításában.

Shakspeare a főcselekvényt egy középkori olasz novellagyűjteményből merítette, a három szekrényke motívumát pedig egy középkori latin mesegyűjteményből vette. Teremtő szelleme csodálatos összhangba hozta e különálló dolgokat. A *Velencei kalmár* nagy haladást mutat korábbi vígjátékaihoz képest: az anyag elrendezése tervszerűbb, kisebb bonyodalmak szövődnek benne egy kerek egészszé, a komikai hatás a jellemeken, nem szórásalhasogató szójátékokon alapul, a küzdelem megragadó. Egy tekintetben azonban kétségben hagy bennünket e darab: hogy valóban vígjáték-e? Antonio veszedelme elsimulván, a darab határozott vígjátéki menetet vesz és az utolsó felvonásban minden komikus. De mélyebre nézve: Shylock sorsa határozottan tragikus és csak a 16. századi emberek szemében lehetett az ennek az ellenkezője. (A mint Burbadge, Shakspeare társulatának színésze, komikus torz-maszokban játszott a Shylockot.) Akkor páriának, gonosztevőnek tekintették a zsidót, Shakspeare tehát nem foghatta fel a felvilágosodás szellemében Shylockot. Tragikus alak ő, mert nem kapzsiságból cselekszik, hanem faji és vallási elnyomatásán fellázadva, iparkodik bosszút állni. Mióta a jelenkor a felvilágosodás szemével nézi e darabot, Shylock alakja mind hatalmasabban emelkedik ki belőle, az ő sorsa, az ő szenvedélye érdekel legjobban, az ő drámája befejeztével befejezettek látjuk az egészet. (Ezért az ötödik felvonást, melyben Shylock már nem szerepel, holdvilágos szerelmi képeivel el szokták hagyni; a Nemzetiben legujabban ezt is adják.) Heine beszéli, hogy a színházban látott egyszer egy szép sápadt angol leányt, ki, mikor Shylock megtörve letűnik a színpadról, könyekre fakadva szólt: «Szegény ember! ezzel rosszul bántak!» És a hallgatónak önkénytelenül ugyanezt kell éreznie.

Az irodalomban különböző felfogások uralkodnak a *Velencei kalmár* célzatáról. Leginkább elfogadható Ludovicié nézete, mely szerint a darab alapeszméje a «Summum ius summa iniuria» örök igazsága. A jognak túlságosan merev felfogásából csak zordon igazságtalanságok eredhetnek, a jognak a felebaráti szeretetre kell támaszkodnia.

Shylocknak bűnhődése, hogy éppen a saját kegyetlen fegyvereivel veri meg. A darab főpontjának ezért Portia beszéde a kegyelem gyakorlásáról tekinthető.

Az alapeszmének e nagyszerűsége, az erkölcsi tartalom mélysége és a tragikus meg komikus elemek összhangzatos vegyítése adják meg a *Velencei kalmárnak* örök becsét. —

Ujházi Shylockjára mindenki kíváncsi volt, mert ez a szerep legkiválóbb Shakspeare színészünknek híres alakítása. Várakozásában senki sem csalódott. Ujházi művészetével korlátlanul uralkodott az egész környezeten! Nincs az az érzelm, melyet az ő Shylockja fel ne költene bennünk. Elnyomatása feletti keserves kitérésai szívünket rázzák, mélységes okoskodásai csodálatba ejtenek, tigrisi bosszúvágyától megborzadunk, vérszomjas állhatatossága megdöbbent és visszataszít, mikor pedig tönkretéve, összegörnyedve távozik, könyeket kell törölnünk szemünkéből. Ujházi játéka maga a művészi realizmus, melyet látni kell és nem leírni. Az ifjuság lélekzetfojtva csingött minden egyes szaván és a negyedik felvonás után valóságos tüntetést rendezett mellette, a mikor is tíz perezig el nem állott a taps... Ez a hatalmas Shylock természetesen árnyba borított maga mellett minden főbb alakot; pedig *Szacsavay* férfias, nemes Antoniot mutatott be, *Hegyesi* Mari asszony játéka pedig a három szekrény jelenetében művészi magaslaton állt. Egnémely epizód szereplő nagy tetszést vívott ki: így *Gabányi* egy vaksi öreg ember kurta szerepében kacagtatott, *Zilahi* pedig, mint egy nagyképködő, fecsegő, beszédében latin szavakat használó szolga aratott tapsokat. A többi férfiszereplő azzal a rég ismert dologgal tünt fel, hogy nem tud versben beszélni. Ki is fakadt mellettem egy elmés kis gimnázista: «Talán skandálásra akarnak tanítani bennünket az urak? Tanárjaink megtanítottak már erre!»

A negyedik ifjúsági színelőadás.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

1899. április 26.

Szerda.

FENN AZ ERNYŐ NINCSEN KAS.

Vígjáték 3 felvonásban. Írta *Szigligeti*.

Személyek:

Donáti, ügyvéd	Vizvári
Klára, neje	Vizváriné
Gizella	Nagy Ibolya
Etelka	Gerő Lina
Várkövi báró	Horváth
Rejte	Zilahi
Borsosné, nagynénje	Boér Hermin
Inas	Narciss
Szobaleány	Batizfalvi

Az előadást **Jakab Ödön** felolvasása előzi meg.

Kezdeté fél háromkor.

Jellege: Fejtörő az elme sportja.

Rovatvezető: Csiszár József.

Történelmi kérdés:

Ki volt Brutus mellett feje a Császár elleni összeküvésnek? Császár meggyilkolása után Syriába ment, Sardesben Brutussal egyesült; a philippii vereség után Kr. e. 42-ben egy szolgája által megölette magát. Brutus, mint az «utolsó római» megsiratta.

Természetrzaji kérdés:

Melyik növény az a kontyvirágok rendjéből, a melyek levelei nálunk ritkán foltosak, hanem inkább egészen pázsitzöldek; mérges gyökere keményítőliszt tartalmú, főzés után élvezhető?

Képrejtvény.

Megfejtési határidő 1899. április 27.

A 15. számban közölt fejtörő kérdések megfejtése:

Kémiai kérdés: Morphin. **Történelmi kérdés:** Hengist és Horsa. **Irodalomtörténeti kérdés:** B. Amade László. **Képrejtvény:** Tonking.

Helyesen fejtették meg: László Sándor, Pártos Viktor, Váczy József, Puskás Jenő, Szenyovszky Ferencz, *Vadas Zoltán*, Lator László, Becker Ferencz, Techet Károly, Luspay Sándor, Luspay Emil, Merresbacher Dénes, Róth Miklós, Lányi Rudolf, Laufer Rezső és Ödön, Pataki István, Pláger Leó, Strausz Gyula, Kirehner Gyula, Osztróvszky József és Antal, Schmid Károly, Nagy Károly, Tóth Elek, Koszorús Kálmán, Laczkó Géza, Loósz Dezső, Czira Endre, Biró Endre, Mambriny Béla, Puskás Endre, Tájber Oszkár, Barthonek Károly, Schön István, Teesz Lajos, la Borda Jenő, Csáthy Dezső, Danzinger Kálmán, Hübnér János, Kund Vince, Miróczky Árpád, Wágner László, Szabó Lajos, Gábriel Ferencz, Kronstein Béla, Laban Antal, Szécskay Dezső, Marton István, Izsák Gyula, Kinsky Jenő, Glósz Ödön, Koch Nándor, Géczy Géza, Grosz Gyula, Borosnyay Oscar, Benisch Arthur, Miskolczy Gusztáv, Laczkó Géza, Tenner Pál, Krausz László, Windt Lajos.

A kifizetett könyvjutalmat: Verne: *Strogoff Mihály utazása* cz. művét *Vadas Zoltán* V. oszt. tanuló nyerte el Selmezbányán.

SZERKESZTŐI TELEFON.

Olvásóinkat előre értesítjük, hogy szerkesztőségünk május 1-jétől fogva helyet változtat: IV. Egyetem-utca 4. alá költözködik át, hol a kiadóhivatal is van. Május 1-jétől kezdve tehát minden ügyben e címhez tessék fordulni.

D. G. Nagyszében. Beérjük azzal a tudattal, hogy a kezdeményezés érdeme minket illet és szerény agítáczióinkat ily hatalmas eredmény követte. Elég nekünk annyi, hogy a tanügyi körök meg az ifjúság tudja és méltányolja ezt. A nyilvánosság reklám-harsonája teljesen hidegen hagy bennünket. — **K. N.** A képes levelezőlap-váltás rovata csak előfizetőink számára van fenntartva. Nem illik czeruzával irt levelezőlapot küldeni. — **L. A.** Losoncz. Alkalmas-e a gaz a sertések etetésére? Ezen kérdéssel a köbányai sertéshizláló részvénytársaság igazgatóságához forduljon, ne mihozzánk. — **B. O.** Brassó. A rejtvényeket a szerkesztőséghez kell címezni. A képes levelezőlapok dolgában pusztán cserélésre való felszólításnak adunk helyet. — **H. J.** A Ferencz-József intézet. — **Az én ideálom.** Tiszta jeles bizonyítvány legyen a maga ideálja. Azért megbocsátanók még az ilyen gyatra zöngeményt is. De így nehezebben. — **L. G.** Kolozsvár. Köszönettel elfogadjuk tudósítónak. — **T. P.** Bizalmatlanságról szó sincs. Tudósításait ezután is szívesen látjuk. — **Mikes.** Költeménye a legjobb akarattal sem nevezhető sikerültnek. Szárazon, igazi Tinódy-módban mondja el a hős Földváry vitézkedését. — **K.** Mezőtur. Megható érzéssel de gyöngye versben siratja el édes anyját. — **L. J.** Pégazusának patkányomán meglehetősen színtelen virág sarjadt! Az idén ön az első, ki Tavasz-dicsőítő zöngeményt küldött a Tanulók Lapjához. — **Pályázó.** «Bundás» megérkezett. — **U. X.** Igen kezdetleges kísérletek. — **H. D.** Budapest. Pym Arthur kalandjai nem fognak lapunkban megjelenni. — **B. Z.** Lippa. Ha a gimnáziumba akar átlépni, latin nyelvből kell főlvételi vizsgát tenni, még pedig négy év anyagából. Ez persze kemény munka, melyet sikerrel jőformán csak magántanulói úton végezhet. Részünkről nem tanácsoljuk a kereskedelmi iskola elhagyását. — **Nem közölhetők** a Tavasz ébredése. — Tavaszdal. — Kikeletkor. — Az első ibolya. — A tavasz. — Tavaszhoz. — A napsugár álma. — A kis bojtár furulyája. — A lebegő fészek. — Itt vannak a fecskék. — **Jegyző.** A községi jegyzőket a község fizeti. — **H. A.** Igló. Adóhivatali pálya, dohányjövődéki szolgálat, pénzügyőri biztosság; posta és vasut, vámhivatal, bármely miniszteriumban a számvéviségnél, és kisebb megyei és városi hivatalok, jegyzői pálya, vásárcsarnoki tisztai állás, — ime ezek azok a pályák, a melyekhez egyetem végzése nem kell. — **Faragó S.** Gyerekes fölhogyan mosolyogtunk. Maga gyűjtött két, mondó *kettő* előfizetőt s ezért két értékes könyvet követel. Mi nem azt irtuk, a mit maga ezítél, hogy «az előfizetők száma szerint megfelelő számú jutalomkönyvet fogunk küldeni», hanem azt, hogy az előfizetők számának megfelelő könyvet, vagyis két előfizetőért 1 forint, 3 előfizetőért 2 forint, 4 előfizetőért 3 forint értékű könyvet. Követel, de mivel sem igazolja, hogy valóban gyűjtött is előfizetőt. Ilyen ifjút valóban nem sajnálunk, ha «nem járhatja tovább a lapot», mert az az ifjú, a ki olyan arrogáns levelet ír, nem érdemli meg a T. L.-ban azt a helyet sem, a mit a neki szóló izenetre reáparazunk.

!!! Gyűjtők figyelmébe!!!

8149

«VILÁGPOSTA»

czím alatt érdekes tartalmu képeslevelezőlap és levélbélyegűjság jelent meg.

Előfizetési ára egész évre 2 frt, félévre 1 frt.

A lap kiadóhivatala **Faludi Zsigmond** előnyösen ismert levélbélyegüzletében **VII., Erzsébet-körut 28. szám** alatt van.

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

TANULÓK LAPJA

A nmélt. vallás- és közoktatási miniszterium által 1896. május 26-án kelt 26808. sz. alatt, Budapest székesfőváros tanácsa által 1895. augusztus hó 20-án 7376. szám alatt ajánlott középiskolai ifjusági hetilap.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:	SZERKESZTI	FŐMUNKATÁRS:	SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Negyed évre... — 1 frt 20 kr.	DR. RUPP KORNÉL	GAAL MÓZES.	Budapest,
Fél évre... — 2 frt 40 kr.	Kiadja a Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.		IV. ker., Egyetem-utca 4. szám.
Egész évre... — 4 frt 80 kr.	Kéziratokat nem adunk vissza.		
Megjelenik minden vasárnap.			

KENYÉR ÉS BECSÜLET.

Regény az ifjúság számára.

Irta Gaal Mózes. Illusztrálta Neogrády Antal.

I. FEJEZET.

«Eredj, fiam, tanulj valamit!»

A kornócezi doktor vagy magyarán mondva felcsér azon a napon, mikor a kilenczedik gyermek került a színehagyott, s több ízben megreparált bölesőbe, így szólott a feleségéhez:

— Ne búsulj, lelkem, ezt is csak felneveljük a többivel.

Mikor ezeket a böles és vigasztaló szavakat mondotta, mindössze két ezüst huszas volt a zsebében, az asztal fiókjában pedig hétszáz pengőről szóló adósság-levélnek a második példánya. Mert tudni való dolog, hogy a kornócezi doktor igen becsületes, és igen szegény ember volt. Mivel hogy nagyon becsületes ember volt, adtak neki kölcsön pénzt, de mert igen szegény ember volt, hát nehezen tudta visszafizetni. Azt a világ minden kincseért sem mulasztotta volna el, hogy az adósság-levelekről a saját lúdtollas szarkaláb betűivel másolatot ne készítsen. Ezeknek az okmányoknak meg kell a családi levéltárban maradniok, hogy a fiai vagy unokái közül valamelyik valaha okvetetlenül visszafizesse.

A kornócezi doktor egyforma ügyességgel gyógyította az embereket és a marhákat. Szerinte nem is volt a kettő között lényeges különbség, legalább az orvosság szempontjából nem. Az emberektől rendszeren nem kapott pénzt az orvosi tanácsokért, hanem a marhákért irgalmatlanul behajtotta a 20—30 krajczárokat. Azt még a legszegényebb embernek sem engedte el, mert úgy gondolkozott, hogy a kinek egy beteg ökre van,

annak lesz egy egészséges ökre is, két ökr pedig nagy vagyon, 20—30 krajczár ellenben kicsi pénz.

Szóval nagyon kegyetlen, kapzsi s éppen olyan mértékben gyámoltalan ember volt Sólom Ezsaiás uram.

A felesége eleget mosta a fejét, de nem használt, a jó Isten pedig megáldotta őket, mert ide s tova már alig fért el a három kis szobában az eleven-áldás, melynek neve: gyermek.

A legidősebb, Jancsi, tizenharmadik évében járt már, a legkisebbik most született. E kettőn kívül még hét darab fiú meg leányka vegyesen kért mindennap kenyeret, szaggatta mindennap a csizmát (csak télen, mert tavasszal, nyáron és ősszel mezitláb kellett járniok) és hztak, nőttek, le-lerongyosodtak, ki-kimosdottak, ilyenkor festeni való szép gyermekek valának. Csak Jancsi, a legidősebb ütött el a familiától; ez a fiú a nagy homlokával, csontos nagy kezeivel fokozatosan csúnyult.

Eleget is aggódott miatta az édes anyja.

— Jaj istenem, istenem, mi lesz belőled fiam, ha ez tovább is így tart. Olyan példa-csúf leszel, hogy mutogatni fognak — mondta egyszer a fiúnak.

— Ne búsuljon, édes anyám — felelé a fiú, — ha mutogatnak, pénzért mutogatnak s legalább az édes apám adósság-leveleit beváltom.

— Isten segítsen meg arra, fiam, — jegyzé meg az apa, a ki csupán az utolsó fontos szavakat hallotta meg.

Ezsaiás uram sokszor eltűnődött azon, hogy mit csináljon a legnagyobb fiúval. Elküldené valahova deák-iskolába, de honnan vegye a pénzt. Irt istáncziás leveleket, hogy valami stipendiumot kerítsen a fiúnak, de hát a stipendiumokat nem azért csinálták, hogy éppen annak adják, a kinek égető szüksége van rá. A fiúnak nagy kedve van az ő mesterségére. Nyáron békákat fogdos és